

Juan Carlos Jaramillo i Nadal Caldentey

Pregó de les Festes de Sant Cristòfol 2023

Trenta anys i més d'Amics dels Reis d'Orient de s'Arenal

Trenta anys i més d'Amics dels Reis d'Orient de s'Arenal

Juan Carlos Jaramillo i Nadal Caldentey

Imatge de la portada: Amics dels Reis d'Orient

Fotos de la publicació propietat d'Amics dels Reis d'Orient o cedides per particulars.

Edita: Ajuntament de Lluçmajor

Disseny i impressió: Editorial MIC

Lluçmajor. Juny 2024

L'Ajuntament de Lluçmajor no es responsabilitza dels continguts, els quals corresponen als respectius autors i autores.

DL PM 00468-2024

Índex

Presentació	8
Trenta anys i més d'Amics dels Reis d'Orient de s'Arenal	10
1. Introducció	10
2. Els inicis	15
3. Trajectòria	19
4. Actualitat	37

Presentació

Bon vespre a tothom.

Quan em varen proposar presentar Amics dels Reis d'Orient no vaig dubtar ni un moment a dir que sí, ja que em sent molt identificada amb ells i els admir molt.

Abans de ser Amics dels Reis era un grup que es dedicava a organitzar activitats, i també la cavalcada dels Reis per als qui érem nins. En Joan Ferre em va acceptar al grup per pesada. Ell pensava que no era jo sinó que es tractava de la meva germana, i a l'hora de la veritat m'hi vaig presentar jo (tenia deu anys). Ja no li va quedar més remei que acceptar-me, no podia fer-me'n fora.

Per desgràcia hi ha alguns membres fundadors que no són entre nosaltres. Bernard, Joan, malgrat tot, sempre us tendrem presents.

Record que quan ens quedàvem fins tard era en Fernando qui s'encarregava de dur-nos, a en Josep Valverde i a mi, fins a les nostres cases respectives, ja que, si no, no ens deixaven quedar-nos fins tard per ajudar. Després jo vaig créixer i era jo la que acompanyava na Katina a ca seva.

Passaren els anys i es va crear Amics dels Reis d'Orient. Han format una gran família, amb uns membres sempre disposats a col·laborar en tot el que tengui a veure amb s'Arenal: les Festes de Sant Cristòfol, les cançons de Nadal a la parròquia i, per descomptat, l'arribada del carter reial i la cavalcada dels Reis.

Són moltes les persones que fan feina perquè tot surti tan bé com sigui possible: na Marina, en Carlos, na Tania, en Toni Rueda, en Nadal, en Fernando, na Xisca, na Katina, en David, na Coloma, en Juan Gui, i un llarg etcètera.

A tots i cadascun d'ells, mil gràcies per ser sempre aquí.

Visca Sant Cristòfol!

I visquen els Amics dels Reis d'Orient!

Manoli Cerdà Arias

D'esquerra a dreta: Manoli Cerdà, presentadora; Juan Carlos Jaramillo, pregoner; Maria Francisca Lascolas, batlessa; Nadal Caldentey, pregoner, i Katina Rayó, regidora de Cultura, el dia del pregó (30 de juny de 2023), al parc Joan Ferrer de s'Arenal. Fotografia: Ajuntament de Lluçmajor.

Trenta anys i més d'Amics dels Reis d'Orient de s'Arenal

1. Introducció

Senyora Batlessa, Sra. Regidora de Cultura i Turisme, regidors, Amics dels Reis d'Orient i tota la gent que avui és aquí, gràcies per haver vingut.

En primer lloc volem donar les gràcies a l'Ajuntament de Lluçmajor per oferir a Amics dels Reis d'Orient la possibilitat de fer el pregó de les Festes de Sant Cristòfol. També volem agrair, no només a l'Ajuntament i als regidors actuals, sinó també a tots els que han passat per l'Ajuntament i per l'Àrea de Cultura i Festes durant tots aquests anys, que ens hagin ajudat en tot el que hem necessitat. Gràcies.

No ens podem oblidar de la nostra presentadora, Manoli. Moltes gràcies per la teva presentació, per acceptar la proposta sense dubtar-ho, per la teva emoció cada 5 de gener i per tot el que fas pel grup, que no és poc.

Avui, fent aquest pregó, només som una petita representació d'Amics dels Reis d'Orient, però no ens podem oblidar que som molts més, i per això també volem donar les gràcies a tots els membres, tant els actuals com tots els que alguna vegada han format part del grup. Gràcies per formar part d'aquesta família.

Creim que després de tants anys no necessitam presentacions, però per a qui no ens conegui us explicarem qui som, què feim i què hem anat fent al llarg dels anys. Qui són els Amics dels Reis d'Orient?

Amics dels Reis d'Orient no és una associació qualsevol, és un grup de persones molt diferents entre elles, amb idees i costums diferents però amb un únic objectiu: participar i ajudar que la festa i els costums no es perdin, sobretot les festes relacionades amb els nins.

Aquesta associació ha arribat on ha arribat gràcies al fet que sentim el que feim i que som una gran família. Algú que estimam molt i que avui més que mai recordam, per ser al lloc que som, mai considerava Amics dels Reis una associació, sinó un GRUP.

El motiu d'aquest pregó? Idò resulta que la nostra associació durant la pandèmia va complir trenta anys, enguany ja en són trenta-dos. Com que no ho vàrem poder celebrar com toca, res millor que fer-ho obrint les Festes de Sant Cristòfol amb el pregó.

Us contarem com va sorgir la idea del grup i els seus inicis, i en tractarem la trajectòria fins avui, ja que no podem oblidar el present. Tot això acompanyat d'anècdotes, que en tenim moltes, i fotografies, tant antigues com actuals.

2. Els inicis

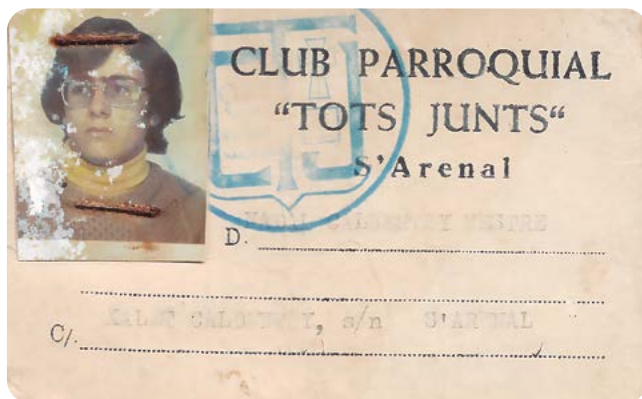
L'arribada dels Reis d'Orient és una de les festes que sempre ha perdurat a s'Arenal. Hi ha fotografies d'aquesta festa des de principis del segle xx. Creim que en aquella època qui s'encarregava d'organitzar-la era la parròquia.¹

¹ FERRE, Joan (2015). *Les festes de s'Arenal. Pregó de les festes de Sant Cristòfol de s'Arenal 2014*. Lluçmajor: Ajuntament de Lluçmajor, pàg. 21.

Més tard, a les dècades dels seixanta i setanta, el Club S'Ajuda, amb el suport de la parròquia i l'Ajuntament, es va encarregar no només de l'organització de la festa dels Reis d'Orient, sinó també de moltes de les festes de s'Arenal.

A finals dels anys setanta qui va ser l'encarregat d'organitzar aquesta festa va ser el Club Parroquial Tots Junts, dirigit pel pare Miquel López. Aquests anys els Reis arribaven amb cavall.

El 1982, quan el regidor Joan Perelló va tornar confiar al Club Tots Junts l'organització de la festa, amb el rector Miquel Ambrós al capdavant de la parròquia, amb tots els membres d'aquest

club ajudant i sobretot amb l'esperit festiu i fester d'en Bernard Avargues, va sorgir la idea de fer una nova cavalcada i que els Reis anassin amb carrosses en lloc d'anar a cavall.

El problema va ser trobar les tres plataformes per a les carrosses. Una va ser cedida per l'APA de la Porciúncula, la segona per l'Associació de Veïns de Son Sunyer. Només faltava trobar la tercera plataforma. Al final la pagaren a mitges entre l'APA del Col·legi Sant Vicenç de Paül, en aquells

anys presidida per Guillem Salvà, i el Club Tots Junts. Els doblers es varen aconseguir venent paperetes d'una rifa. Aquesta plataforma anava sempre a mitges: el Club la utilitzaria per a la festa dels Reis i l'escola, per a la Rua.

3. Trajectòria

El 1991 vàrem haver de legalitzar el grup, no per poder rebre subvencions, perquè no n'hem rebudes i a més no en volem, sinó per poder gastar o anar a comprar el material on l'Ajuntament ens indicava. A part, el grup ja se les enginyava per fer activitats i festes de les quals poder treure benefici per després poder gastar aquests doblers en material, teles i tot el que necessitàssim per organitzar la festa dels Reis.

Una curolla del grup, ja des dels seus inicis amb el grup Tots Junts, sempre guiats pels membres que quedaven del Club S'Ajuda, i després amb membres del grup d'Amics dels Reis que s'hi varen incorporar, ha estat seguir amb la Comèdia dels Reis. Aquesta comèdia s'ha anat representant cada quatre o cinc anys. El grup hi va incorporar membres i també teles, indumentària i tot el necessari per poder fer la funció.

Enguany la comèdia s'ha tornat a escenificar a la parròquia. En aquesta ocasió varem retre homenatge a dues persones emblemàtiques que hi eren des del principi: Sebastià Vallespir, el nostre estimat capità general, i Joan Ferre, el nostre majordom.

Aquesta obra de teatre, degut a la seva antiguitat, era una peça en què tots els personatges eren homes. Enguany alguns d'aquests personatges han estat interpretats per dones. El nostre propòsit és seguir representant aquesta obra i sabem que per a l'any que ve tenim propostes de l'Ajuntament per oferir-la a Lluçmajor. Ja en parlarem.

Podríem estar tot el vespre contant anècdotes i històries de la comèdia. I ara, veient aquestes fotografies, em venen a la memòria dues estrofes famoses que tothom sap. Una diu:

El rei Herodes s'enrabiava
perquè el Bon Jesús és nat.
Jo sempre m'ho he pensat,
que el dimoni el s'enduria.

I l'altra, més famosa encara, diu:

Què te pareix, secretari?
Ja hi puc anar confiat
amb un poble que està alçat
a favor del meu contrari.

Però preferim que vengueu a veure-la. Ens ho passam molt bé, no només interpretant-la sinó que a cada assaig hi ha mil rialles.

L'any 1992 el grup va crear els Premis Reis d'Orient. Aquests premis s'atorgaven a persones o entitats que d'una forma desinteressada ajudaven l'associació i el poble de s'Arenal. Hi havia quatre premis. El Premi Rei Melcior es donava a persones o entitats que havien desenvolupat una tasca de caire cultural, social o esportiu en benefici del poble. Alguns d'aquests premis varen ser per al pare Jordi o les agrupacions de ball de bot.

El Premi Rei Gaspar s'atorgava a persones o entitats que haguessin ajudat el nostre grup i també en els preparatius de la festa dels Reis. Alguns varen ser per a Maria Pomar, mare de Joan Ferre, i per a les germanes de la Caritat.

El Premi Rei Baltasar es concedia a les persones o entitats que haguessin desenvolupat una tasca dedicada al món infantil i juvenil, com va ser per exemple sor Catalina Bosch.

El darrer premi era el Premi Carbó, que es donava a persones o entitats que haguessin fet accions o mantingut actituds negatives envers el poble de s'Arenal. A vegades aquest premi quedava desert o el premiat no acudia a recollir-lo.

La festa del Carter Reial va sorgir arran de la competència que tenim amb una figura que va vestida de vermell, grassoneta i amb barba blanca.

La nostra festa del carter reial cada any és un èxit, no ens basten les tanques que tenim, ja que les coes de nins per veure el carter són immenses. Aquest acte s'ha millorat amb la incorporació d'un mercadet de Nadal, on els comerços de s'Arenal posen paradeta. A més, per animar l'espera del carter reial i que els nins no es posin nerviosos, abans hi ha una animació infantil.

Des del grup sempre hem tingut clar que durant la visita del carter reial i dels Reis a s'Arenal no els pot faltar de res i han d'estar ben cuidats. Per aquest motiu hem tingut i tenim membres del grup que s'encarreguen d'aquesta feina.

En Miguel Gallardo, que a més ens va dissenyar el nostre logo; en Nadal Caldentey; en Toni Rueda, i en Carlos Jaramillo han estat encarregats que el carter reial estigui ben atès. En Severiano Quevedo, en Pep Ferre i en Fernando Caldentey han ajudat el rei Melcior. En Bernard Avargues, en

Nadal Caldentey i en Toni Rueda han col·laborat amb el rei Gaspar, i en Joan Ferre durant més de trenta anys ha estat l'assessor i el majordom personal del rei Baltasar. Actualment aquest relleu l'ha agafat en Nadal.

En la festa dels Reis, que tothom coneix, els preparatius i les feines comencen molt abans de dia 5 de gener. No només hi ha la tasca d'organitzar i coordinar una cavalcada,

hi ha molta feina a organitzar carrosses, dissenyar-les, elaborar-ne el vestuari, triar les teles, muntar trons, reunir-se amb l'Ajuntament i amb el grup, etc.

Un any, durant aquests preparatius, en Joan Ferre va intentar que en Fernando Caldentey se salvàs d'anar a fer la mili, ja que el necessitàvem per a tota la preparació i per a l'organització de la festa. En Joan, sense pensar-ho dues vegades, va intentar que el regidor Toni Galmés demanàs un permís perquè en Fernando es pogués botar la mili aquell any.

Sense en Fernando Caldentey, en Bernard Avargues i en Joan Ferre, que foren els tres fundadors, Amics dels Reis d'Orient no seria el que és avui, o tal vegada no hi seria.

Per això volem que aquest pregó serveixi d'homenatge als qui per desgràcia ja no hi són: en Bernard i en Joan sempre estaran amb nosaltres.

A part de l'arribada del carter reial i la festa dels Reis, el grup ha organitzat i participat en moltes festes i activitats. Algunes ja no se celebren, i n'han sorgides de noves. Farem un repàs d'aquestes activitats:

- **La Fira del Llibre** a la plaça de la Reina Maria Cristina, on es muntaven estands de llibres, roses -regalades per la Floristeria Arenal- i punts de llibres fets per la Papereria Ferrer.
- **Les Cançons de Nadal** a la parròquia. Vàrem agafar el relleu a l'Obra Cultural Balear i el 2022 en vàrem fer la trenta-cinquena edició. Hi participen tant les escoles de s'Arenal de Llucmajor com de la part de Palma. Amb la pandèmia ens vàrem aturar i vàrem organitzar unes cançons de Nadal virtuals amb la participació d'alguns col·legis. Sempre recordam el pare Jordi cantant amb els nins i adults «Campana sobre campana» i «El 25 de desembre».

- Hem ajudat la parròquia a muntar el **betlem** i a penjar les **neules**.

- **Fogueró amb els dimonis i Beneïdes de Sant Antoni.** Sortíem amb un grup de dimonis i el dimoni gros per tots els foguerons de s'Arenal. Després d'un parell d'anys de no sortir, enguany ho hem tornat a fer, amb l'impuls dels Festeros de S'Arenal.

- El grup ha ajudat en la coordinació de la **Rua de la Platja de Palma** i l'organització de la **Rueta Infantil**.

- Hem realitzat l'**Enterrament de la Sardina** després que el deixàs de fer l'Obra Cultural Balear. Anys més tard, se'n va fer càrrec l'Ajuntament.
- Per les **Festes de Sant Cristòfol** no ens hem aturat de fer activitats i de col·laborar en la **pujada de la bandera** que inicia les festes. Aquest acte es va dur a terme fins a la pandèmia, i enguany torna gràcies als Festeros de S'Arenal. Demà us esperam a les 19 h a la plaça Major per fer el recorregut cap a l'església tots junts, acompanyats pels Xeremiers de s'Arenal i els Geganterers de Lluçmajor.
- Hi ha tres activitats nostres que no podien i no poden faltar per les festes. Són el **concurs de dibuix, la gimcana i la pintada sobre l'asfalt**. El concurs i la gimcana tenien lloc a la plaça de la Reina Maria Cristina i la gimcana s'estenia per tot el poble. Encara en recordam alguna prova, com la d'amidar tota la plaça pam a pam. Aquestes dues activitats ja no les feim, però la que continua és la pintada sobre l'asfalt, una activitat molt senzilla que sempre triomfa entre els més petits.

- L'any 2004 el grup també va ajudar en l'organització d'una **trobada de gegants a s'Arenal**.

4. Actualitat

El 2018, a causa de la defunció del nostre president, Joan Ferre, el grup es va veure obligat a fer una reestructuració de la junta directiva, i es va decidir que jo en fos el president. També vàrem aprofitar per incorporar gent jove a la junta, com per exemple na Marina Ferre com a secretària,

ja que son pare sense adonar-se'n li va ensenyar com portar tota la paperassa de sol·licituds i com relacionar-se amb l'Ajuntament. Tots sabeu que en Joan era sempre qui s'encarregava de parlar-hi. Ara les negociacions dures per sort o per desgràcia em toquen a mi.

Un dels canvis importants del grup era que no podíem quedar-nos només amb els actes dels Reis, el carter reial, les cançons de Nadal, la pintada sobre l'asfalt i els jocs d'aigua, i per això vàrem decidir, com no podia ser d'altra manera, fer més activitats per a la gent gran de s'Arenal.

La primera activitat que se'ns va ocórrer va ser un **torneig de pòquer** el 2012 al poliesportiu, un joc que la meitat de nosaltres no tenia ni idea de com es jugava. Però gràcies a diversos components del grup que sí que en sabien el vàrem poder dur a terme i va ser un èxit rotund.

Ens vàrem animar amb els torneigs i el següent va ser el de **futbol platja**, en què la participació va ser massiva. Va ser un poc de trull per al grup, ja que hi havia molta gent i aquell dia quasi vàrem patir una insolació.

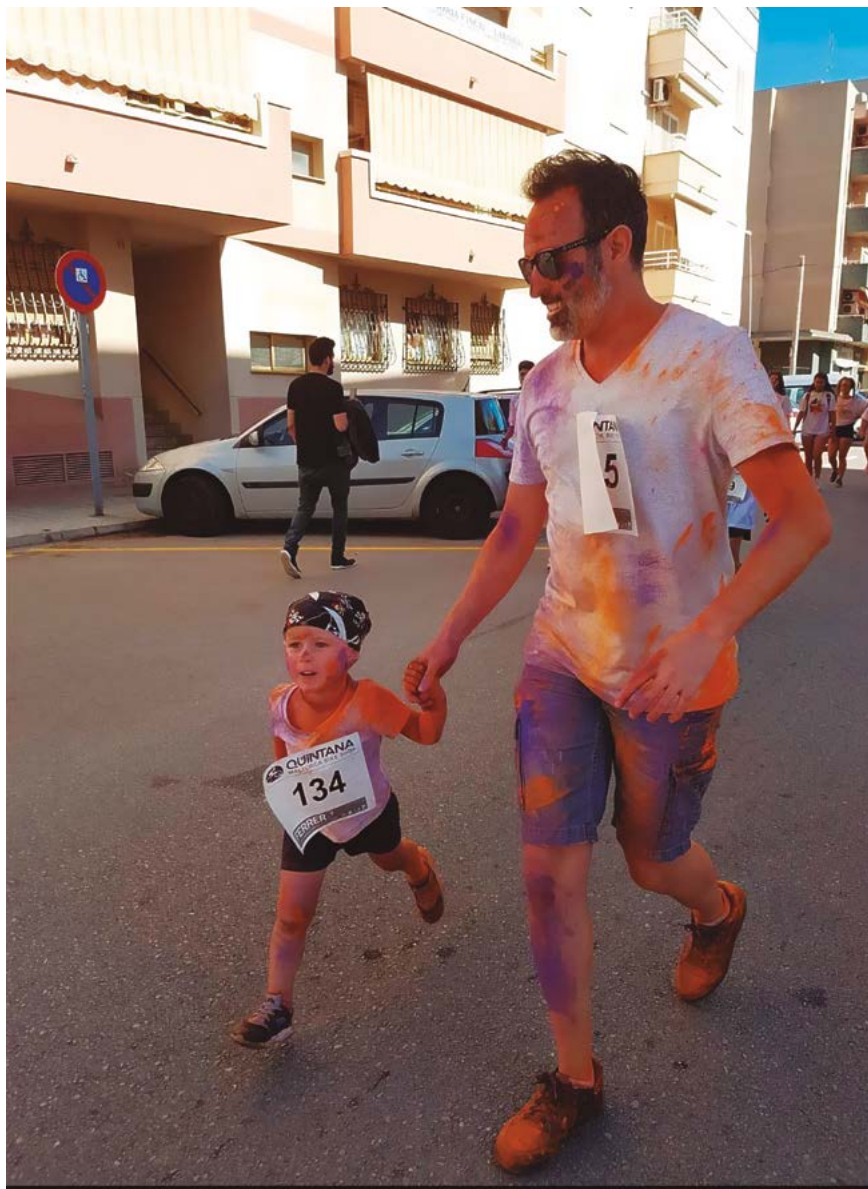
Una de les activitats estrella del grup han estat els **passatges del terror**. Els vàrem començar l'any 2013, i cal dir que no tot el grup estava d'acord a organitzar-los, ja que el passatge del terror es relaciona amb la festa de Halloween. Tot i això, ho vàrem fer, i fins i tot en Joan Ferre, que no hi estava gaire a favor, hi va participar. Es va disfressar i cada any volia repetir de majordom en els passatges. Hem fet passatge el 2013, Asylum, Hotel 666 i el darrer La Mansión del Terror. El 2019 es va fer l'últim, amb un gran èxit de participació: més de mil assistents.

Com a anècdota podem contar que un any que teníem tota l'estructura de Halloween muntada hi va haver un temporal que va fer que volassin totes les carpes. Ens va arrabassar totes les teles i va causar destrosses. Vàrem lluitar fins al darrer moment per no haver de suspendre el passatge del terror, però al final va ser impossible.

Una altra de les activitats que se li va ocórrer al grup va ser organitzar per primera vegada la **Holi run**, una carrera pel poble durant la qual en alguns punts llançàvem canons amb pólvores de colors. El final de la festa es feia a la plaça Major amb diversos DJ i canons amb pólvores de colors. Va ser una festa en benefici de l'Associació Espanyola contra el Càncer de Lluçmajor. Era el 2017.

Fent una aturada en les activitats, el grup va participar en la iniciativa de dedicar un carrer a Joan Ferre. Finalment, però, es va pensar que seria millor aquest parc. La idea es va proposar al regidor Miquel Serra, que la va dur al ple municipal. I en aquest ple es va aprovar quasi per unanimitat que aquest parc dugués el seu nom, ja que la majoria d'esdeveniments es farien en aquest lloc. A més, així com era en Joan, li hauria agradat que al parc que du el seu nom es fessin activitats culturals. Avui fa exactament cinc anys que aquest parc es diu Parc Joan Ferre. La inauguració va ser el 30 de juny de 2018.

Una activitat que s'ha recuperat amb el suport del grup és el **pancaritat**. S'ha tornat a impulsar gràcies a María Jesús Galván, que va decidir ajuntar en Miquel Serra, na Katina i en Juan Carlos Jaramillo i els va comentar la idea de

tornar a fer aquesta activitat i retre un homenatge a Joan Ferre. Per això ja no se l'anomena només *pancaritat*, sinó **Pancaritat Memorial Joan Ferre**. Enguany se n'ha celebrat la quarta edició.

Per a les Festes de Sant Cristòfol vàrem voler fer un canvi generacional. La nostra intenció és que els joves del grup participin activament en les activitats, i per això es va proposar fer els **jocs d'aigua**, que encara tenen continuïtat. Per aquest motiu us convidam a tots a prendre-hi part el proper divendres dia 7 a les 18 h. Veniu-hi

preparats! Cal dir que els més grans del grup s'ho passen millor que els joves, són els encarregats de la mànega. Així que, compte si veis en Manolo Rueda, en Nadal, en Toni Rueda, en Juangui o en Fernando, perquè acabareu banyats! Al final de la festa hi ha una minidisco amb tot el grup, els infants i els pares.

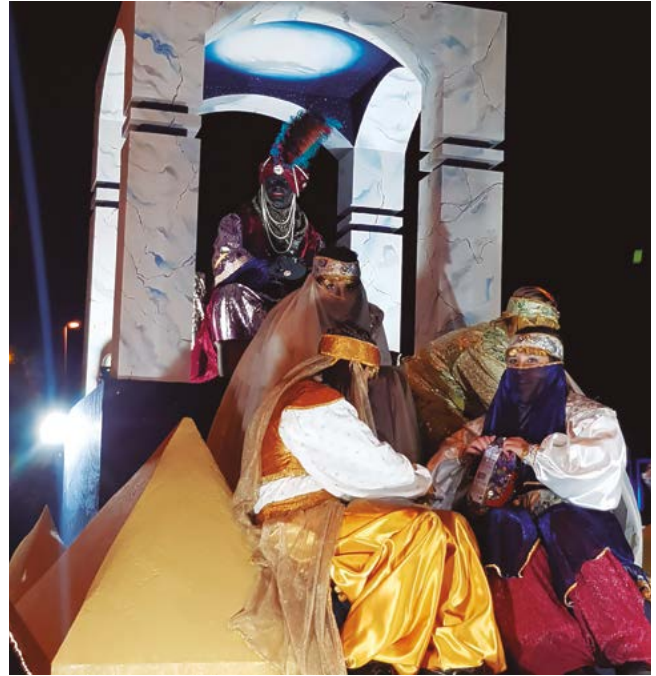

Durant la pandèmia el grup no es va aturar. Es va haver de reinventar i fer canvis en algunes de les seves activitats, ja que hi havia moltes restriccions. El grup tenia clar que amb les mesures que fossin necessàries la festa dels Reis seguiria al peu del canó. Mentre va durar el confinament ens vàrem posar en contacte amb Ses Majestats perquè ens enviassin un vídeo donant ànims als més petits de s'Arenal. També vàrem haver

de modificar tant l'arribada del carter reial com la dels Reis d'Orient, col·locant tanques ben netes amb gel hidroalcohòlic, amb distància de seguretat, canviant el lloc d'arribada, que es va traslladar a aquest parc, i sobretot sense que els Reis tenguessin contacte amb els nins. S'ha de dir que va ser una feina molt dura però que la vàrem fer com nosaltres la sabem fer: en equip i sense perdre la innocència.

Durant els dos anys de pandèmia les carrosses no es varen poder utilitzar. Per sort enguany ja hem pogut fer una cavalcada en condicions amb plataformes noves i nous dissenys de les carrosses. Volem agrair a l'Ajuntament tota la seva ajuda perquè poguessin estar a punt el dia 5 de gener.

Una de les coses bones que va comportar haver de modificar el lloc on realitzar l'arribada del carter reial va ser que ens vàrem adonar que el millor lloc per rebre aquest missatger era aquest parc, pel que significa per al grup. Per això vàrem decidir que la benvinguda al carter reial es faria cada any en aquest indret.

Com que molts dels que sou avui aquí ens coneixeu molt bé i sabeu que els membres d'aquest grup som molt protocol·laris, ara us contarem el nostre ritual, que mai pot faltar el dia 5 de gener.

Com ja sabeu, no tots podem acompanyar Ses Majestats en el seu viatge amb vaixell, hi va una representació del seu equip assessor. En arribar a s'Arenal, el vaixell fa una petita parada entre Cala Blava i Son Verí per retre un

petit homenatge als membres del grup que per desgràcia ja nom hi són, com en Bernard, en Joan Ferre, n'Àngel -alguns són pares de membres actuals com na Marina, na Tania i en Kevin. En aquest homenatge tant els Reis d'Orient com els membres del grup llançam unes quantes roses en honor seu. S'ha de dir que no tots hi podem esser, en aquest homenatge, però na Katina amb el *walkie talkie* s'encarrega que n'estiguem al corrent. És un moment molt emotiu i personal per a tots els que formam part d'aquesta gran família.

Pel nostre grup ha passat moltíssima gent, que ha col·laborat en l'organització o ha participat en les diferents activitats, i hem de dir que hem rebut molta ajuda de s'Arenal, ja sigui de negocis o de persones físiques que s'estimen aquest poble i que sempre han format part dels nostres esdeveniments. Avui volem aprofitar aquesta avinentesa per donar les gràcies a tots ells per tot el suport i l'estima envers el grup i la festa.

Un any el dia 5 de gener, el mateix dia que arriben els Reis d'Orient, va arribar també un nou membre del grup, i els Reis varen poder conèixer-lo en persona a la clínica.

A més, hem de fer una menció especial tant de la parròquia com de les germanes de la Caritat, especialment el pare Jordi Perelló i sor Catalina Bosch, que sempre han estat a la nostra disposició deixant-nos utilitzar les seves instal·lacions.

Per acabar volem destacar que Amics dels Reis no és un grup tancat, i que sempre ens ha agradat que la gent de s'Arenal participi en els nostres actes i les nostres festes. Per això volem convidar tothom i enviar un missatge d'ànim als joves que vulguin ajudar o participar en el grup. Com hem dit abans, no som un grup sinó una família, i passam moments molt divertits.

Ajuntament
de **Lluçmajor**

Publicacions
Cultura

Pregó de les Festes de Sant Cristòfol 2023 Trenta anys i més d'Amics dels Reis d'Orient de s'Arenal